

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**Компаративний аналіз інституційного устрою соціально-
економічних моделей країн світу**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії**

зі спеціальності 074 Публічне управління та адміністрування

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, протокол засідання кафедри № 9 від 7.04.2016

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Підсумковий контроль успішності навчання здобувачів з дисципліни «...» та рівня сформованості у них компетентностей, які підтримуються даною навчальною дисципліною проводиться у формі семестрового диференційованого заліку відповідно до графіку навчального процесу спеціальності.

Семестровий залік – форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

Завданням заліку є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння здобувачем компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Семестровий залік охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами компетентностей. Типовий приклад екзаменаційного білету наведено у розділі «Завдання для підсумкового контролю успішності навчання».

Кожен екзаменаційний білет складається з трьох завдань, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки здобувача і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Заліковий білет включає одне стереотипне, одне діагностичне та одне евристичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Під час семестрового контролю у формі диференційованого заліку підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум – 100 балів) визначається як сума (проста) балів за результати успішності здобувача при поточному контролі.

Здобувач отримує право на виконання завдань підсумкового контролю (допуск до заліку), якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі досягла 55 балів.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

2.1. Зразок залікового білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітній рівень доктор філософії
Спеціальність **074 Публічне управління та адміністрування**
(шифр і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна «Компаративний аналіз інституційного устрою соціально-економічних моделей країн світу»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1. Стереотипне.

Які з вказаних елементів інституційної архітектури СЕС відносять до інституційних блоків, а які до основних інституційних форм координації та скорочення трансакційних витрат: виробничі відносини, держава, домогосподарство, ієрархії, інноваційні системи, корпоративне управління, мережеві структури, міжфірмовий контракт, місцеві співтовариства, навчання і підготовка кадрів, община, ринок, соціальна сфера, фінансові системи?

Завдання 2. Діагностичне.

До яких висновків стосовно визначення потенційних напрямків, переваг і проблем інтеграційних процесів на європейському континенті може привести аналіз моделей корпоративних культур за Ф. Тромпенаарсом? Яким чином результати дослідження соціальних орієнтацій ціннісних систем можуть бути використані в ході визначення стратегічних напрямків та форм організації міжнародної економічної взаємодії?

Завдання 3. Евристичне.

1. Відштовхуючись від відмінностей впливу ціннісних орієнтацій висока/низька дистанція влади на характер соціальної інтеграції в сім'ї, школі, на роботі, спробуйте самостійно спрогнозувати які альтернативні варіанти соціальної взаємодії в аналогічному середовищі можуть викликати індивідуалізм / колективізм, перевага мужності або жіночності, слабе або сильне запобігання невизначеності та як такі відмінності позначаються на інституційному устрої та організації економічної діяльності відповідних країн.

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Протокол № ___ від "___" _____ 20___ р.

Зав. кафедри міжнародної економіки та менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності

Екзаменатор

_____.

(підпис)

(підпис)

2.2. Перелік завдань для підсумкового контролю

2.2.1. Стереотипні:

2.2.1.1. Встановіть правильне співвідношення (...) - ....)): які установки по відношенню до світу несуть вірянам наступні світові релігії:

- А) Іудаїзм, християнство;
- Б) Іслам;
- В) Буддизм, індуїзм;
- Г) Конфуціанство.
- а) пристосування до світу;
- б) перетворення світу згідно з духом Писання;
- в) відхід від світу;
- г) перетворення світу згідно з буквою Писання.

2.2.1.2. До якого рівня базових інститутів західної інституційної матриці відносять наступні інститути: виборність, демократична більшість, індивідуалізм, конкуренція, багатопартійність, наймана праця, обмін, прецедентне право, прибуток, самоуправління і субсидіарність, свобода, стратифікація, федерація, приватна власність, при ватні гроші?

Ідеологічені: Політичні: Правові: Економічні:

2.2.1.3. В чому полягали відмінності поглядів на методологію економічної науки між К. Менгером і Г. Шмолером? 1 дедуктивний; 2. закономірності між елементами господарського життя (вибір благ, розподіл доходу и т.і.); 3 індивідуалізм; 4 індуктивний; 5 людина; 6 народне господарство; 7 політичні проблеми як етичні; 8 холізм.

Результати заповніть у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Відмінності поглядів на метод економічної теорії К. Менгера та Г. Шмолера

Критерій	К. Менгер	Г. Шмолер
Предмет дослідження		
Методологічний принцип		
Основні напрями дослідження		
Метод дослідження		

2.2.2. Діагностичні:

2.2.2.1. Якими чинниками зумовлюється вибір суб'єктами економічної взаємодії кожної з наступних странтій відношення до інститутів:

- дія згідно до інститутів
- використання інститутів;
- проектування та конструювання інститутів;
- інституціональний опортунізм

2.2.2.2. Які з вказаних характеристик мають відношення до старого, а які до нового інституціоналізму? 1. від економіки до політики та права; 2. від права та політики до економіки; 3. Дедуктивний; 4 економічна неокласика (методи мікроекономіки та теорії ігор); 5 індуктивний; 6 інструменти інших гуманітарних наук (право, політологія, соціологія); 7 колективна дія; 8. методологічний індивідуалізм; 9 незалежний індивід; 10. холізм.

Заповніть відповідні колонки таблиці 1.

Таблиця 1

Відмінності між старим та новим інституціоналізмом

Ознака	Старий інституціоналізм	Новий інституціоналізм
Напрямок руху		
Методологія		
Метод		
Фокус уваги		
Передумова		

2.2.3. Евристичні:

2.2.3.2. Чому в країнах, де сформовано об'єктивні підстави переходу до домінування постматеріалістичної мотивації, спостерігається певне повернення до колективістських соціальних орієнтацій ціннісної системи?

2.2.3.3. КНДР можна віднести до держав із сильною структурною і слабкою функціональною комплементарністю, США, Німеччину і Японію – з сильними як функціональною, так і структурною комплементарністю. Прикладами інституціональних утворень з сильними функціональними зв'язками і слабкими структурними можуть слугувати місцеві співтовариства, ТНК по відношенню до держави, мережеві структури. Поясніть на вказаних прикладах, в чому конкретно проявляється рівень структурної та функціональної комплементарності. Як можна охарактеризувати рівень інституціональної комплементарності сучасної соціально-економічної системи України?

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Результат ККР оцінюється в балах і проставляється у відповідній графі "Відомості обліку успішності".

Мінімально можлива кількість балів, які здобувач може отримати за результатами проведення підсумкового контролю – 5 балів.

Максимально можлива кількість балів, які здобувач може отримати за результатами проведення підсумкового контролю – 10.

Виконання кожного завдання підсумкового контролю успішності здобувача оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Підсумкова оцінка за *залік* з навчальної дисципліни «Компаративний аналіз інституційного устрою соціально-економічних моделей країн світу» розраховується за формулою:

$$S = Z1 + Z2 + Z3,$$

де S – підсумковий максимальний бал, який здобувач може отримати за успішне виконання усіх завдань підсумкового контролю (S=10);

Z1 – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 1 підсумкового контролю (Z1=2);

Z2 – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 2 підсумкового контролю (Z2=3);

Z3 – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 3 підсумкового контролю (Z3=5).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час *заліку*, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна

1. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль 1. Світова система господарювання. Навчально-практичний посібник. – К. : Професіонал, 2008. – 368 с. Гриф МОН

2. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Практикум. Навчально-практичний посібник. – К. : Професіонал, 2009. – 336 с. Гриф МОН

3. Липов В. Институциональная комплементарность социально-экономических систем / В. Липов. – Х.: Изд-во ХНУ имени В. Н. Каразина, 2011. – 484 с.

4. Національні моделі економічних систем / За ред. О. Беляєва. – К. : КННЕУ, 2010. – 319 с.

5. Роузфилд С. Сравнительная экономика стран мира. Культура, богатства и власть в XXI веке. – М. : РОССПЭН, 2004. – 432 с.

4.2. Додаткова

1. Альбер М. Капитализм против капитализма / М. Альбер. – СПб. : Эконом. ш-ла, 1998. – 296 с.

2. Беккин Р. Исламская экономика. Краткий курс / Р. Беккин. – М. : Восток – Запад, 2008. – 288 с.

3. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств / Б. Гаврилишин. – К. : Пульсари, 2009. – 248 с.

4. Гражевська Н. Економічні системи епохи глобалізації / Н. Гражевська. – К. : Знання, 2008.- 431 с.

5. Западноевропейские страны: Особенности социально-экономических систем / Ред В. Гутник. – М. : Наука, 2002. – 271 с.

6. Кузнецов О. Англосаксонська модель глобального капіталізму / О. Кузнецов. – К. : Освіта України, 2010. – 494 с.

7. Леоненко П. Сучасні економічні системи / П. Леоненко, О. Черепніна. – К. : Знання, 2006. – 429 с.

8. Липов В.В. Міжнародна економіка: структурно-цивілізаційні основи розвитку. – Х.: Вид-во ХНЕУ, 2007. – 208 с.

9. Литвиненко Н. Інституціональні складові соціально-економічного розвитку країни / Н. Литвиненко. – Дніпропетровськ :НГУ, 2015. – 310 с

10. Льюис Э. Без оглядки на богов. Взлет современной Индии / Э. Льюис. – М. : ИРИСЭН, 2010. – 395 с.
11. Пивоварова Э. Социализм с китайской спецификой / Э. Пивоварова. – М, : ИД Форум, 2011. – 352 с.
12. Ушакова Н. Соціально-економічні типи країн / Н. Ушакова, І. Помінова. – К. : Професіонал, 2004. - 304 с.
13. Шніцер М. Порівняння економічних систем / М. Шніцер. – К. : Основи, 1997. -1997. – 519 с.

4.3. Ресурси Інтернет

1. Всесвітній банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.worldbank.org.
2. Європейська комісія. Сторінка новин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/news.en.htm>.
3. Євростат [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/en/comm/eurostat>.
4. Інститут міжнародної економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.iie.com.
5. Міжнародна торгова палата [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.iccwbo.org.
6. Міжнародна фінансова корпорація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ifc.org.
7. Міжнародний валютний фонд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.imf.org.
8. ОЕСР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.oecd.org.
9. ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.un.org.
10. ОПЕК [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.opec.org.
11. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wto.org.
12. ЮНІДО [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.unido.org.
- ЮНКТАД [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.unctal.org.